

PREDSTAVITEV KLINIČNIH PRIMEROV BOLNIKOV Z VIDIKA DERMATOLOGA

Katarina Šmuc Berger, dr. med.

Splošna bolnišnica Izola, Polje 40, 6310 Izola

Obravnava bolnikov s pigmentnimi in sumljivimi pigmentnimi lezijami na koži predstavlja velik del obravnav v dermatoveneroloških ambulantah. Ob poudarku nekaterih praktičnih vidikov obravnave tovrstnih bolnikov predstavljam nekaj izbranih slikovitih in poučnejših primerov iz naše ambulante. Med razlogi za obisk bolniki največkrat navajajo zaskrbljenost zaradi informacij o sumljivih kožnih spremembah na katere so naleteli v medijih ali je za kožnim rakom zbolel kak sorodnik ali znanec. Pogosto spremenjene lezije na koži ne opazijo sami, ampak jih je na le-to opozoril kdo od sorodnikov, nekoliko redkeje izbrani osebni zdravnik. Velik del bolnikov poroča, da svoje kože ne opazujejo. Kot razlog za neopazovanje navajajo nezaupanje v lastno sposobnost opazovanja ter strah, da bi kaj spregledali. Ker je zgodnje prepoznavanje ključno za dobro prognozo, skušamo bolnikom ob pregledu kože pojasniti najpogostejše lastnosti sumljivih lezij in jih spodbujamo, da kožo pričnejo redno opazovati sami. Pri tem jih največkrat učimo znaka »grdega račka«, ki je jasno razumljiv in uporaben tudi laikom. Znak grdega račka pri melanomu je diagnostično načelo, ki temelji na ideji, da je melanom pogosto vidno drugačen od ostalih znamenj na koži posameznika. Melanom je tako grdi raček, ki s svojimi manj običajnimi lastnostmi po videzu izstopa med sicer običajnimi in nenevarnimi melanocitnimi nevusi na koži.

Pri kliničnem prepoznavanju melanoma uporabljamo tudi kriterije ABCDEFG , ki so preprosti in si jih je lahko zapomniti. Uporabni so tako za laike kot strokovno osebje.

- Asimetrija (A) : polovici lezije nista enaki.
- Robovi (B – Border): robovi so neenakomerni, nazobčani ali nepravilno oblikovani
- Barva (C – Color): Prisotnost več barv v leziji (npr. rjava, črna, modra, rdeča, bela)
- Premer (D – Diameter): Melanom je pogosto večji od 6 mm
- Razvoj (E – Evolving): Spremembe v velikosti, obliki, barvi ali simptomih
- Čvrstost (F – firm): lezija, ki je na otip trda
- Rast (G – growing): Sprememba, ki se povečuje